

V O O R W O O R D

Voor u ligt alweer de derde Nieuwsbrief van het Verbeterplan Vrouwenopvang.

In deze Nieuwsbrief staat de methodiek Veerkracht centraal. Veerkracht is de begeleidingsmethodiek voor kinderen die in de vrouwenopvang verblijven. In het kader van dit project zijn er op dit moment een drietal pilots gaande. Daarover wordt u in deze Nieuwsbrief nader geïnformeerd. Tevens worden enkele praktijkervaringen gegeven m.b.t. het werken met Veerkracht.

Ook wordt nog aandacht besteed aan de ervaringen met Krachtwerk. De implementatie van dit project is afgerond en de borgingsfase is nu aangebroken.

Het Verbeterplan Vrouwenopvang loopt nu enkele jaren en de borging van de ontwikkelde methodieken en instrumenten zal gedurende de resterende periode van dit project een steeds prominenter plaats innemen.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Bram Koppenaar,
programmалеider Verbeterplan Vrouwenopvang

INHOUD

Voorwoord

Krachtwerkervaringen van Toevluchtsoord Groningen

Veerkracht bij Kadera

Wereldconferentie Vrouwenopvang

Landelijke Vrouwendag 3 mei

Voortgang pilot Veerkracht

Agenda

Colofon

U kunt eerder verschijnen
verbeternieuws teruglezen
via opvang.nl:

<http://bit.ly/xma5VN>

KRACHTWERKERVARINGEN VAN TOEVLUCHTSOORD GRONINGEN

De hulpverleners in het Toevluchtsoord werken nu meer dan een half jaar krachtgericht en hebben zich de krachtgerichte methoden eigen gemaakt. Hieronder schetsen twee mentoren van de opvang Crisis en Vervolg in het kort wat hun ervaringen zijn.

Ruth Scheer en Marieke Bekkers

We zijn blij dat er eindelijk een duidelijke methodiek is ontwikkeld die zich richt op de krachten van de vrouwen en kinderen en de gerichte instrumenten die daarbij gebruikt worden. Na wat worstelingen in de beginperiode met de implementatie hebben we het nu goed onder de knie. De krachteninventarisatie is naast een hulpmiddel voor de cliënt om haar eigen krachten weer te kunnen zien ook een goed hulpmiddel om de relatie tussen hulpverlener en cliënt positief te bekrachtigen.

We hebben gemerkt dat veel vrouwen het in het begin moeilijk vinden om hun krachten te zien omdat ze gedurende hun relatie vaak een negatief zelfbeeld hebben gecreëerd. De aandacht gaat dan vooral naar wat niet goed gaat en wat ze niet kan en wij als hulpverleners stonden dan ook vaak te snel klaar om het over te nemen en het te proberen goed te maken. Krachtgericht werken helpt de vrouw om haar eigen krachten weer te zien en na het maken van de krachteninventarisatie zijn vrouwen vaak blij verrast om te zien wat ze allemaal wel kunnen. Het zijn vaak de kleine, eigen en persoonlijke krachten van de vrouw die de inventarisatie zo speciaal maakt. Bijvoorbeeld een vrouw die de volgende krachten noemde "Ik kan heel leuk lachen" of "ik kan zonder geld toch leuke kleren krijgen en maken en er leuk uitzien". Ook worden de wensen van de vrouw duidelijk met deze werkwijze. Een voorbeeld hiervan is het volgende "In de toekomst zou ik Suriname willen bezoeken om de mensen te bedanken die mij gesteund hebben toen ik daar vast zat." Maar de wens kan ook kleiner zijn, zoals bijvoorbeeld de wens om "echt" te leren.

Een positieve bijkomstigheid van het krachtgericht werken is dat we er in het Toevluchtsoord allemaal vrolijker van worden. Zowel de vrouwen als de kinderen zeggen nu vaker "Dat kan ik zelf" en er worden meer complimenten gegeven. De negatieve ervaringen van de vrouw en het vaak negatieve zelfbeeld wordt omgebogen naar iets positievers, waarbij vaak ook enig zelfspot en humor komt kijken.

VEERKRACHT BIJ KADERA

Kadera neemt deel aan de pilot Veerkracht en werkt hier vanaf 1 januari mee. Hieronder de eerste ervaringen van twee kinderpulpverleners van Kadera

Karolien van der Heide, kinderpulpverlener Kadera

Vanuit "Veerkracht" hebben we diverse tools gekregen die we kunnen inzetten bij de hulpverlening aan de kinderen. Een ervan is "het bolletjesschema", dat ingezet kan worden voor het maken van een ecogram om inzichtelijk te maken welke personen belangrijk zijn in het leven van een kind.

Ik heb met een meisje van 3½ jaar dit ecogram gemaakt. Voorafgaand heb ik van de moeder een aantal foto's gekregen van mensen waarmee het meisje contact heeft.

Samen zijn we naar de crèche gegaan. Lekker wat drinken erbij. Ik heb het poppenhuis gepakt en het meisje speelt hier veel mee. Ik vertel haar: "Dit is jouw huis. Jij woont in dit huis". Ze pakt een poppetje, zij is het poppetje. Ze gaat in het huis wonen en het daarna inrichten. Stoel, bank, bed en een televisie. Ik vertel haar dat het wel een heel groot huis is voor haar alleen. "Wie mag er bij jou in het huis wonen?" Als eerste noemt ze haar opa en oma. Met opa kon ze altijd leuk spelen en opa deed ook altijd pakkertje. Ze pakt twee popjes en die worden in het huis gezet. Ook mama en haar broertje mogen bij haar in huis. Nog twee popjes erbij. Daarna noemt ze nog twee personen die bij haar in huis mochten wonen. Verder weet ze niemand meer.

Dan pak ik de foto's erbij, die ik van haar moeder heb gekregen. Eén voor één. Op de eerste foto staat zij met een oom. Ze vertelde dat ze samen met deze oom naar de kermis is geweest. In een draaimolen. Ze pakt de foto, deze mag ook bij haar in huis wonen en ze stopt de foto in het huisje. En zo gaat ze met de andere foto's ook verder. Het zijn vooral foto's van familieleden. Ze vertelt wie er op staat en wat ze samen met hen heeft gedaan. Er zitten ook twee foto's tussen van haar vader. Hiermee heeft ze al een half jaar geen contact meer. Ze herkent de man op de foto die haar vader is niet. Kan ze zich hem niet herinneren? Of wil ze hem niet meer herinneren? Het mooie van op deze manier een ecogram te maken met een (klein) kind, is dat je kunt zien welke personen er belangrijk voor hem of haar zijn. Voor dit meisje spelen opa en oma een belangrijke rol in haar leven.

Met kinderen kun je op veel verschillende manieren een ecogram maken. Het is belangrijk om het inzichtelijk en levend te maken voor kinderen. Dit kun je ook door bijvoorbeeld ringen op de grond te tekenen. Het kind mag in de middelste ring staan. En dan vraag je wie er in de andere ringen mogen staan. En hoe ver de ringen van het kind af moeten liggen.

*Naast onze kamer was een groot gevaar:
vader en moeder hadden het daar
verschrikkelijk op een schreeuwen gezet.
Ik haalde mijn kleine zusje uit bed.
We zijn naar de badkamer gegaan,
en hebben de deur op slot gedaan.
Nu zijn die twee weer goed met elkaar,
ze aaien elkaar en ze glimlachen maar.
En wat wij vannacht weer hebben gehoord,
wordt niet uitgelegd, met geen enkel woord.
het is weer koek en ei met die twee,
Maar mijn zusje en ik doen nog lang niet mee.*

Willem Wilmink

GETUIGE ZIJN VAN HUISELIJK GEWELD

Debora, Kinderhulpverlener IZE / safe house

Getuige zijn van huiselijk geweld is van levenslange invloed op een kind.

Zoals Wilmink al beschrijft in dit treffende gedicht, ook al is de ruzie feitelijk niet meer aanwezig, voor een kind blijft de herinnering ergens opgeslagen en het kind draagt die een leven lang met zich mee. Ook Marco Borsato begrijpt waar we het over hebben wanneer hij zegt: "Ook al is de oorlog voorbij, gaat de oorlog ooit uit jou"?

Op Intensieve zorg Enschede (IZE) van Kadera zijn we weer gestart met de Moedercursus. Die wordt gegeven door twee Kinderhulpverleners. Nog steeds zijn er vrouwen die denken dat wanneer hun kinderen niet over het verleden praten, dit betekent dat zij er niet meer aan denken, dat het klaar en over is.

Daarom is het zo mooi om tijdens de moedercursus samen met de vrouwen te kijken naar fragmenten uit de dvd van bijeenkomsten van "en nu ik" (titel dvd: het vergeten kind). Want het zien van de beelden bewijst het tegendeel. De beelden roepen iedere keer weer veel reacties bij de moeders op. Kan mijn kind daar ook aan deelnemen en bestaat er ook zo iets voor mijn jonge kind?

Voor het praten over nare dingen is o.a. veiligheid nodig en dat is wat deze kinderen voelen bij "en nu ik". Een tweede belangrijk item is het lotgenotengevoel. Kinderen herkennen hun eigen verhaal in dat van andere kinderen en juist dat nodigt ze uit om hun verhaal ook te vertellen.

Dit proces ontstaat ook tijdens de moedergroep. Ik ben blij dat kinderen binnen Kadera eindelijk gezien worden als een op zichzelf staande cliënt met een eigen geschiedenis en dus ook recht op een eigen hulpverleningstraject.

Gelukkig hebben kinderen een enorme veerkracht en zien ze al gauw hun toekomst weer zonnig tegemoet. Zijn ze onbewust vaak de reden voor moeders om te blijven vechten voor nieuw geluk.

Veerkracht, wat een goed gekozen naam. Eén stapje terug, twee stapjes vooruit. We moeten ze NU zien, begeleiden naar hun nieuwe toekomst en tegelijkertijd niet vergeten waar ze vandaan komen! De pilot Veerkracht vraagt van ons, Kinderhulpverleners, een strakke planning, discipline en een flinke tijdsinvestering. Maar wat is het belangrijk!!

Liesbeth van Bommel

WERELDCONFERENTIE

In februari heeft een Nederlandse delegatie deelgenomen aan de wereldconferentie vrouwenopvang in Washington. Liesbeth van Bommel heeft daar aan deelgenomen in het kader van het Verbeterplan Vrouwenopvang. Ze heeft tijdens de conferentie een weblog bijgehouden. Na de conferentie is deze weblog, met bijdragen van de andere leden van de delegatie, uitgegroeid tot een inhoudelijk verslag met een mooi overzicht van alle ideeën die ze daar hebben opgedaan. Waaronder een verslag van de workshop over strengthbased werken die werd gegeven door een Amerikaanse vrouwenopvang die ook werkt volgens de principes van krachtgerichte benadering: hulpverleners ondersteunen het proces, geven hoop en waken ervoor om te oordelen, zowel in positieve als in negatieve zin. Zij werken met andere instrumenten die mogelijk voor ons interessant zijn in aanvulling op Krachtwerk.

Dit verslag en de andere verslagen zijn te lezen op <http://voinusa.blogspot.com>.

LANDELIJKE VROUWENDAG GROOT SUCCES!

3 mei was de eerste landelijke vrouwendag 'Samen kleuren we de Vrouwenopvang' voor cliëntenraden in de Vrouwenopvang. Zo'n 80 vrouwen waren met hun kinderen vanuit het hele land naar de vrouwendag gekomen. Om elkaar te ontmoeten en met elkaar te spreken en na te denken over verbetermogelijkheden in de Vrouwenopvang.

Deze dag werd vanuit het Verbeterplan Vrouwenopvang georganiseerd door ervaringsdeskundigen van de Werkplaats Maatschappelijke Opvang – onderdeel van LOC, in samenwerking met de ervaringsdeskundige vrouwen van het Verbeterpanel vrouwenopvang van de Federatie Opvang.

Belangrijk punt voor de vrouwen is en blijft de veiligheid, in alle vormen en aspecten; Veiligheid in de Vrouwenopvang, Veiligheid van de kinderen, Veiligheid bij het doen van aangifte, Veiligheid in het leven na de opvang, Veiligheid over het verblijf in Nederland, Veiligheid en weerbaarheid om de angst te overwinnen.

Lessen in zelfverdediging kunnen daarbij helpen. Volgens de vrouwen die op de vrouwendag de workshop zelfverdediging hebben gevolgd, zou dit standaard moeten worden aangeboden bij alle vrouwenopvang instellingen.

Naast vele andere punten werd door de vrouwen sterk aangedrongen om goede, snelle en intensieve hulp bij elk incident van huiselijk geweld. Voor het slachtoffer, de pleger en de kinderen. Niet alleen bij huisverbod, maar ook als er geen huisverbod is of als de vrouw (met of zonder kinderen) naar de vrouwenopvang is gegaan. Ook dan vinden ze het belangrijk dat de pleger intensieve hulp krijgt.

Verder was de Vrouwendag ook een ontzettend leuke en gezellige dag dankzij heel veel enthousiaste mensen en een prachtige afsluiting van het Kleurrijke Mamakoor.

Aan het eind van de dag zijn vele suggesties in de vorm van bouwstenen voor de toekomst meegegeven aan Aaf Tiems van het ministerie van VWS en Bram Koppenaal als programmaleider van het Verbeterplan.

Een kleurrijke dag die vraagt om herhaling!

INFORMATIE OVER DE VOORTGANG VAN DE PILOTS DE PILOTS VEERKRACHT

De pilots Veerkracht lopen van 1 januari tot en met eind juni 2012. Veerkracht wordt uitgetest bij Kadera, Kompaan en de Bocht en Blijf ZHZ. Na afronding van de pilotperiode start in het najaar 2012 de landelijke implementatiefase.

Veerkracht biedt een minimale basis voor de begeleiding en zorg aan de kinderen. Omdat het werken met Veerkracht betekent dat er specifieke begeleiding en aandacht aan het kind wordt gegeven en extra gesprekken met de moeder/vader/systeem over het kind, wordt nu duidelijk wat er nodig is om een kind de juiste zorg te bieden en wat er in de huidige situatie ontbreekt. De pilotinstellingen merken dit doordat de medewerkers meer uren per kind investeren.

Momenteel worden er aanpassingen in Veerkracht gemaakt waardoor het aantal uur per kind zal verminderen. De kern van Veerkracht met bijbehorende activiteiten stellen we duidelijker op, waardoor medewerkers een veel gerichter maatwerk per kind kunnen aanbieden.

In de stuurgroep Projecten is afgesproken dat we een berekening van de benodigde ureninzet gaan maken: Wat kost het werken met Veerkracht en wat ontvangt een gemiddelde vrouwenopvanginstelling voor de begeleiding van de kinderen. Dit wordt besproken met VWS en VNG.

In het najaar van 2012 starten we met de landelijke implementatie van Veerkracht. De landelijke implementatie van Veerkracht bestaat uit twee ondersteuningsbijeenkomsten voor de projectleider 'Implementatie Veerkracht' van uw instelling en een landelijk trainingsprogramma. Daarnaast worden er verschillende documenten ter beschikking gesteld, natuurlijk de methodiekboeken (digitaal), een cliëntenfolder (digitaal), een format voor implementatie etc.

Alle directeuren worden eind mei uitvoerig geïnformeerd worden over de implementatiefase van Veerkracht.

CONGRES KINDEREN IN DE OPVANG

Alvast voor in de agenda's: Op 29 oktober 2012 organiseert de Federatie Opvang een groot congres waarin het kind in de opvang centraal staat. Een van de onderdelen van het programma is de landelijke presentatie van Veerkracht en de feestelijke overdracht van de pilotinstellingen Veerkracht naar alle vrouwenopvanginstellingen die met de methodiek gaan werken. Het congres wordt gehouden in Antropia, Driebergen-Zeist. Wijze van aanmelding en het programma volgen nog.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Federatie Opvang, Verbeterplan Vrouwenopvang

WWW.OPVANG.NL

Vormgeving en opmaak:

Anneke Heerma, Federatie Opvang

kopijadres:

I. Joris, Kompaan & De Bocht
ietyjoris@kompaanendebocht.nl

Verschijningsfrequentie:

4 maal per jaar